

VII.612.16.2021.GZ

**Pan
Michał Kurtyka
Minister Klimatu i Środowiska**

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynął wniosek o zbadanie zgodności przepisu art. 35i ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1683; dalej jako: *Prawo łowieckie*) z Konstytucją RP. Zgodnie z powyższym przepisem, nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza się, gdy od chwili popełnienia przewinienia łowieckiego upłynęło 5 lat. Natomiast zgodnie z art. 35s ust. 2 *Prawa łowieckiego*, w sprawach nieuregulowanych w rozdziale 6a, do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - *Kodeks postępowania karnego* (Dz. U. z 2021 r. poz. 534; dalej jako: k.p.k.). Z kolei zgodnie z § 102 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego za przewinienia łowieckie określone w art. 35b *Prawa łowieckiego*, członkowie Zrzeszenia ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną. Postępowanie dyscyplinarne jest uregulowane ustawą – *Prawo łowieckie* oraz postanowieniami Regulaminu Sądów Łowieckich i Rzeczników Dyscyplinarnych Polskiego Związku Łowieckiego; odpowiednio do tego postępowania stosuje się przepisy k.p.k.

Na tle analizy powyższych przepisów, obejmujących zakresem swojej regulacji sytuacje, w których w związku z przedawnieniem karalności za przewinienie dyscyplinarne następuje ustawowe wyłączenie możliwości ścigania sprawcy zarówno na etapie wszczęcia

postępowania, jak i jego trwania, wyłoniły się kwestie, które budzą zastrzeżenie Rzecznika Praw Obywatelskich.

Zarówno Prawo łowieckie, jak i Regulamin Sądów Łowieckich i Rzeczników Dyscyplinarnych w Polskim Związku Łowieckim, wskazują „obwinionego” w kontekście regulacji zawartej w art. 35s ust. 2 Prawa łowieckiego, który zawiera odesłanie do przepisów k.p.k.. Z kolei art. 71 § 2 k.p.k. wskazuje, że za oskarżonego uważa się osobę, przeciwko której wniesiono oskarżenie do sądu, a także osobę, co do której prokurator złożył wniosek o warunkowe umorzenie postępowania. Natomiast zgodnie z art. 20 § 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (Dz. U. z 2021 r. poz. 457; dalej jako: k.p.w.), obwinionym jest osoba, przeciwko której wniesiono wniosek o ukaranie w sprawie o wykroczenie.

Jak wskazał M. Słomski w komentarzu do ustawy Prawo łowieckie, „z punktu widzenia zasad odpowiedzialności karnej, rodzaju kar i ustawowego zagrożenia nimi, do postępowania dyscyplinarnego objętego zakresem regulacji ustawy bardziej zbliżone są regulacje kodeksu wykroczeń i kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, co jednak znalazło się poza zakresem regulacji przez ustawodawcę¹. Ponadto jak wskazał autor komentarza „patrząc przez pryzmat nomenklatury użytej przez ustawodawcę, jak i charakter czynów, które są przedmiotem postępowań dyscyplinarnych, ustawa powinna zawierać w kwestii procesowej odesłania do kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, a w kwestii materialnej do kodeksu wykroczeń”. Zdaniem autora odesłanie do przepisów k.p.k. *a priori* jest błędem².

Powyższe przedkłada się również na podejście ustawodawcy do terminów przedawnienia karalności za czyny wskazane w kodeksie karnym oraz kodeksie wykroczeń. Tak więc zgodnie z art. 101 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, dalej jako: k.k.), karalność przestępstwa ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło lat 5 - gdy chodzi o pozostałe występki. Z kolei zgodnie z art. 45 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. *Kodeks wykroczeń* (Dz. U. z 2021 r. poz. 281, dalej jako: k.w.), karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od

---

¹ M. Słomski [w:] A. Pązik, M. Słomski, *Prawo łowieckie. Komentarz*, Warszawa 2015, art. 35(s).

² M. Słomski [w:] A. Pązik, M. Słomski, *Prawo łowieckie. Komentarz*, Warszawa 2015, art. 35(i).

zakończenia tego okresu., co uprawnia do przyjęcia, iż z punktu widzenia sprawcy wykroczenia dyscyplinarnego najkorzystniejszą dla niego regulacją w przedmiocie przedawnienia karalności zawiera kodeks wykroczeń, do którego ustawodawca zdroworozsądkowo powinien odsyłać również przez nazewnictwo stosowane w ustawie i określenie uczestnika postępowania dyscyplinarnego, przeciwko któremu toczy się postępowanie, jako „obwinionego”³.

Kolejną kwestią jest, iż art. 35i ust. 2 ustawy Prawo łowieckie stanowi, że jeżeli przewinienie łowieckie zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności tego przestępstwa. Jak wskazuje literatura „powyższa regulacja budzi zastanowienie i pytanie o jej racjonalność z praktycznego punktu widzenia. Należy podkreślić, iż zgodnie z art. 53 ustawy prawo łowieckie wskazane w tym przepisie występki zagrożone są karą pozbawienia wolności do lat 5. Odwołując się do art. 101 § 1 pkt 3 k.k. przedawnienie karalności tych czynów wynosi 10 lat, co przy założeniu przedłużenia przedawnienia karalności w związku z wszczęciem postępowania przygotowawczego w etapie *in personam*, co powoduje automatyczne jego wydłużenie, np. o 5 lat. Zakładając, iż myśliwy polował w okresie ochronnym i naruszył dyspozycję art. 53 pkt. 3 ustawy prawo łowieckie, rzecznik dyscyplinarny zapewne będzie chciał i mógł wszcząć postępowanie dyscyplinarne przeciwko takiemu myśliwemu, pomijając już kwestię ewentualnej podwójnej karalności, myśliwy za przewinienie dyscyplinarne może odpowiadać przez 15 lat od dnia popełnienia przewinienia dyscyplinarnego⁴.

Warto przy tym wskazać, iż okres ustawowego wyłączenia możliwości ścigania sprawcy zarówno na etapie wszczęcia postępowania, jak i jego trwania za przewinienie dyscyplinarne jest nieporównywalnie długi z innymi uregulowaniami prawnymi wobec i innych grup zawodowych takich jak np. policjanci, adwokaci czy nauczyciele.

Zgodnie z art. 135 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji* (Dz. U. z 2020 r. poz. 360 ze zm), postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się po upływie 90 dni od dnia powzięcia przez przełożonego dyscyplinarnego wiadomości o popełnieniu przewinienia

---

³ M. Słomski [w:] A. Pązik, M. Słomski, Prawo łowieckie. Komentarz, Warszawa 2015, art. 35(i).

⁴ Ibidem.

dyscyplinarnego⁵. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje z upływem 2 lat od dnia jego popełnienia. Zawieszenie postępowania dyscyplinarnego wstrzymuje bieg tego terminu⁶.

Z kolei zgodnie z art. 88 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. *Prawo o adwokaturze* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1651 z późn. zm.), nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata, a w przypadkach przewidzianych w art. 8 ust. 2 - rok⁷. W razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło pięć lat, a w przypadkach przewidzianych w art. 8 ust. 2 - trzy lata⁸.

Ponadto art. 85o ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215 z późn. zm.), postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 5 miesięcy od dnia powzięcia przez organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna pierwszej instancji, wiadomości o popełnieniu czynu uchybiającego godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6, oraz po upływie 2 lat od popełnienia tego czynu⁹. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, wszczęto postępowanie dyscyplinarne, karalność czynu uzasadniającego nałożenie kary dyscyplinarnej ustaje z upływem 5 lat od dnia popełnienia tego czynu¹⁰.

Należy mieć również na uwadze praktyczny aspekt tak wydłużonego okresu przedawnienia przewinień dyscyplinarnych, a mianowicie kwestia możliwości pociągnięcia do odpowiedzialności „niewygodnych” członków PZŁ przez odpowiednie organa PZŁ. Trudno się czasami bronić za zarzucane przewiny, które rzekomo miały miejsce cztery czy pięć lat temu. Tak długi okres nie tylko powoduje zatarcie pamięci czy to świadków czy to obwinionych, ale także uniemożliwia skuteczną obronę, a w chwili obecnej stanowi narzędzie dające możliwość wykluczenia członka z danego koła.

Pragnę wskazać, iż zgodnie z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Komentowany przepis wymaga zachowania równości na płaszczyźnie stanowienia prawa (równość wobec

---

⁵Art. 135 ust. 3 ustawy o Policji.

⁶ Art. 135 ust. 4 ustawy o Policji.

⁷ Art. 88 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze.

⁸ Art. 88 ust. 2 ustawy Prawo o adwokaturze.

⁹ Art. 85o ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela.

¹⁰ Art. 85o ust. 4 ustawy Karta Nauczyciela.

prawa) oraz na płaszczyźnie stosowania prawa. Cytowana powyżej formuła, nakazująca takie samo traktowanie osób znajdujących się w takiej samej sytuacji oraz odmienne traktowanie osób znajdujących się w sytuacji odmiennej, adresowana jest przede wszystkim do prawodawcy. To on, tworząc normy generalno-abstrakcyjne, powinien brać pod uwagę konieczność stanowienia norm o takiej samej lub różnej treści w zależności od wskazanych powyżej sytuacji (TK – SK 32/02). Równe traktowanie osób wymaga, by organy stosujące prawo dokonywały konkretyzacji norm generalno-abstrakcyjnych w normy konkretno-indywidualne bez nieuzasadnionego różnicowania. Innymi słowy, by nie traktowały odmiennie osób ze względu na takie ich cechy, które nie są prawnie relewantne¹¹.

Konstytucyjnie dopuszczalna jest sytuacja, w której zróżnicowanie nastąpi w obrębie grupy osób znajdujących się w takiej samej sytuacji. Jest to możliwe ze względu na konieczność realizacji zasad konstytucyjnych, o ile ograniczenie zasady równości dokonywane jest z zachowaniem zasady proporcjonalności. Ograniczenie dokonane jest za pomocą środka przydatnego do realizacji zasady konstytucyjnej usprawiedliwiającej to ograniczenie, środek ten jest konieczny, czyli nie ingeruje nadmiernie w równość, oraz zachowana jest proporcjonalność sensu stricto (TK – K 35/99, K 10/04)¹².

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o zbadanie niniejszej sprawy w ramach kompetencji Pana Ministra oraz podjęcie działań mających na celu usunięcie dostrzeżonych nieprawidłowości.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

---

¹¹ P. Tuleja [w:] P. Czarny, M. Florczak-Wątor, B. Naleziński, P. Radziewicz, P. Tuleja, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*. Komentarz, Warszawa 2019, art. 32.

¹² P. Tuleja [w:] P. Czarny, M. Florczak-Wątor, B. Naleziński, P. Radziewicz, P. Tuleja, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*. Komentarz, Warszawa 2019, art. 32.